

IND I KAMPEN FOR TÆNDERNE

At der hos hunde, såvel som hos mennesker, kan opstå tandproblemer, er ikke noget nyt. Som menneske er det ikke svært at holde de mest almindelige tandproblemer fra døren ved daglig tandbørstning, men har man fire ben og poter i stedet for hænder, er det straks sværere selv at styre tandbørsten. Faktisk anslås det, at fire ud af fem voksne hunde lider af tandproblemer – bl.a. tandkødsbetændelse, der kan udvikle sig til parodontose, hvis det ikke behandles.

Af Emilie Hendel Møller

Hvis du rynker brynene eller klør dig i nakken for at komme i tanke om, hvad det nu lige er parodontose er, så er du langt fra den eneste. Parodontose er en tandlidelse, der også findes hos mennesker og som opstår efter ubehandlet tandkødsbetændelse. Specialist i tandpleje på dyr, specialdyrlæge Jens Ruhnau fra TandDyreklinikken i Måløv, forklarer at "parodontose er en sygdom, hvor bakterierne til dels går ind og spiser noget af knoglen, som tænderne sidder fast i og dels noget af tandkødet". Graden af parodontose er varierende, men fælles er, at lidelsen er både nedbrydende, smertefuld og behandlingskrævende.

Svært at sige "av", når man kun kan sige "vov"

Måske har du selv været ramt af parodontose, og under alle omstændigheder kan du sikkert forestille dig, at tilstanden ikke er videre behagelig. Desværre udtrykker hunde sig ikke om vedvarende smerter som tandpine, og derfor kan det som ejer være svært at vide, hvor og hvornår det gør ondt. Heldigvis kan langt de fleste tandlidelser hos hunde dog forebygges i samarbejde mellem hund og ejer. Jens fortæller, at man ved at hyppig tandbørstning og ved dagligt at kigge sin hund i munden kan opdage tendenser til plak, tandsten, løse eller knækkede tænder, betændelse i tandkødet og andre ændringer. Derved kan man nå at se faresignalerne og tage potentielle problematikker i opløbet. Han illustrerer vigtigheden med et eksempel om sin egen hund, Jack Russel Terrieren Carlos, der en dag havde fået en pind på tværs i ganen uden at vise nogle symptomer på smerte. Jens fortæller: "Det blødte oppe fra ganen, hvor pinden

havde kilet sig fast og han kunne ikke selv få den ud. Hvis den havde fået lov at

sidde der i længere tid, så havde han fået betændelse i kæben. Så havde de tænder måtte trækkes ud. Fordi jeg børster tænder på ham og åbner munden og kigger ind, så kan jeg se at pinden sidder der. Det er nemt lige at fjerne den, og så er han glad igen."

Bedre sent end aldrig

Hvis du ikke allerede børster tænder på din hund, skal du ikke fortvivle. Ifølge Jens er det aldrig for sent at gå i gang og langt de fleste hunde kan lære at få børstet tænder – også selvom de ikke purunge. Det kræver blot tålmodighed, ros og en god håndfuld

godbidder. Skulle du alligevel være i tvivl om, hvordan du kommer i gang med tandbørstningen af det pelsede familiemedlem, er der heldigvis snart hjælp at hente, når TandDyreklinikken i løbet af 2012 er klar med det nye initiativ Tandbørsteskolen, der skal ruste hunde- og katteejere til at blive bedre tandbørstere.

Selvom sent er bedre end aldrig, er der

imidlertid ingen tvivl om, at "jo før, jo bedre" er at tilstræbe, når det gælder tandbørstning. Trods hyppig tandbørstning kan det dog være svært at fange alle bakterier, og derfor sker det af og til, at hunde udvikler tandlidelser som tandkødsbetændelse og parodontose og at skrappe midler må tages i brug.

Rød, gul, grøn. Stop!

For at øge overskueligheden har man på TandDyreklinikken valgt at inddele parodontosepatienter i tre kategorier; hhv. rød, gul og grøn. Patienter i den grønne kategori er kun meget mildt ramt, patienter i den gule kategori er mellemsvært ramt og patienter i den røde kategori er meget hårdt ramt. Intentionen er, at man ved hjælp af den rette behandling kan sætte en stopper for betændelsen og derved flyttes til en lettere kategori. Omvendt er der også mulighed for at flyttes til en sværere kategori, hvis tilstanden forværres. På TandDyreklinikken opfattes kategorierne som et vigtigt redskab til at illustrere tandfaglighed på en letforståelig måde og give hundeejere et indblik i vigtigheden af parodontosebehandling.

Parodontose er som et åbent sår

Jens fortæller, at parodontose ikke alene påvirker hundens ved smerte i munden, men hele hundens krop og velbefindende. Han forklarer at en betændelsestilstand, uanset hvor den findes i kroppen, påvirker hele hundens immunforsvar og dermed svækker hundens generelle velbefindende. For at illustrere sammenligner Jens tilstanden med at have et åbent sår og siger: "Hvis man har en generel tandkødsbetændelse af middelsvær grad, og man er en hund på ca. 20 kg, så svarer det til et stort åbent sår på fem til ti centimeter i diameter, så det er et ret stort sår at have, som kroppen skal arbejde med". Han tilføjer desuden, at »

« parodontose kan være medvirkende til ubehag ved spising hos hunde.

Lys for enden

Selvom parodontose er en både ubehagelig og skadelig tilstand, behøver udgangen langt fra at være den rene elendighed. Tandbehandling og -kirurgi er i dag så avanceret, at det er muligt at behandle og rekonstruere, hvor man tidligere har måtte trække tænder ud. Jens forklarer, at der i behandling af parodontose er flere stadier. Først skal der gøres hovedrent.

Her renses for bakterier og plak, det dårlige tandkød skæres væk og ligeledes den betændte og ødelagte del af knoglen. Hvis parodontosen ikke er så fremskreden, er det behandling nok, men Jens understreger, at det er her ejerne selv skal "komme ind i kampen" med tandbørsten, hvis bakterierne skal holdes fra døren i et fremadrettet perspektiv. Hvis parodontosen har været så fremskreden, at store dele af munden

er blevet beskadiget, er det med moderne tandteknologi muligt at genopbygge knoglen og korrigere for dybe tandkødsblommer – noget kroppen ikke selv er i stand til.

Sund Mund

Du skal selvfølgelig ikke være bange for, at tænderne begynder at rasle ud af munden på din hund fra den ene dag til den anden. Hvis du alligevel tænker, at din hund måske kunne trænge til et tandtjek, så er muligheden lige om hjørnet – endda ganske gratis. I hele maj måned deltager en lang række dyrlægepraksisser i "Sund Mund Måned", hvor man kan få et gratis tandtjek på sin hund samt en snak om tandpleje. TandDyreklinikken deltager som eneste specialklinik med speciale i tandpleje, men der vil også blive reklameret for kampagnen i både tv, radio og aviser, så det er muligt at finde en deltagende dyrlægepraksis nær dig.

